

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΤΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΠΟΥΔΕΣ**

Μάθημα: Πολιτική Ανταγωνισμού της Ε.Ε.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Δρ. Α. ΜΕΤΑΞΑΣ

Σκοπός του μαθήματος

Το εν λόγω μάθημα κατατείνει στη συγκρότηση μιας κριτικής εισαγωγικής κατανόησης του κανονιστικού συστήματος της πολιτικής και του Δικαίου Ανταγωνισμού της Ε.Ε. Κατ' αρχάς, το μάθημα σκιαγραφεί το ευρύτερο ενωσιακό πλαίσιο εντός του οποίου εντάσσεται η πολιτική ανταγωνισμού της Ε.Ε., οι πηγές της και οι βασικές αρχές που τη διέπουν. Η συστηματική δόμηση των παραδόσεων αναπτύσσεται σε δύο βασικούς άξονες: α) Τις κανονιστικές βάσεις που συγκροτούν τους περιορισμούς της *ιδιωτικής* επιχειρηματικής δραστηριότητας (καρτέλ, έλεγχος συγκεντρώσεων, κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης) για τη διασφάλιση της προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού εντός της Ε.Ε. και β) τις κανονιστικές βάσεις που συγκροτούν τους περιορισμούς των νοθευουσών τον ανταγωνισμό παρεμβάσεων των *κρατών μελών* (κρατικές ενισχύσεις και υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος). Αναλύεται, τέλος, ο ρόλος που καλούνται να διαδραματίσουν σε αυτό το κανονιστικό πλέγμα του ενωσιακού δικαίου ανταγωνισμού τα θεσμικά όργανα της Ένωσης (όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή), οι Εθνικές Αρχές Ανταγωνισμού, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και τα εθνικά Δικαστήρια και τα λεγόμενα «τρίτα μέρη» (third parties).

ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ

Διάλεξη 1^η

Εισαγωγή στις βασικές έννοιες (ενιαία αγορά, ανταγωνισμός, αντι-ανταγωνιστικές συμπράξεις, κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, κρατικές ενισχύσεις)

Διάλεξη 2^η

Πεδίο εφαρμογής και κανονιστικές βάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαίου Ανταγωνισμού

Διάλεξη 3^η

Σχέση ενωσιακού και εθνικού δικαίου ανταγωνισμού – Βασικές αρχές

Διάλεξη 4^η

Άρ. 101 ΣΛΕΕ: Αντι-ανταγωνιστικές συμφωνίες μεταξύ των επιχειρήσεων (καρτέλ)

Διάλεξη 5^η

Άρ. 101 ΣΛΕΕ: Έλεγχος των συγκεντρώσεων

Διάλεξη 6^η

Άρ. 102 ΣΛΕΕ: Κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης/Ενδεικτικές τυπολογίες καταχρηστικής εκμετάλλευσης της δεσπόζουσας θέσης

Διάλεξη 7^η

Άρ. 107 ΣΛΕΕ: Η βασική απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων και οι εξαιρέσεις της - Ενωσιολογική οριοθέτηση της κρατικής ενίσχυσης

Διάλεξη 8^η

Άρ. 108 ΣΛΕΕ: Η διαδικασία ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων – Ο ρόλος της Ε. Επιτροπής

Διάλεξη 9^η

Ιδιωτική επιβολή της συμμόρφωσης στους κανόνες προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού (Private Enforcement) – Ο ρόλος των Εθνικών Δικαστηρίων και των «τρίτων μερών» (third parties)

Διάλεξη 10^η

Άρ. 106 ΣΛΕΕ: Δημόσιες Επιχειρήσεις, Υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος και ανταγωνισμός

Διάλεξη 11^η

Αστική ευθύνη κράτους μέλους για παραβιάσεις του ενωσιακού Δικαίου Ανταγωνισμού

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

- Barnard, C., *The Substantive Law of the European Union: The Four Freedoms*, 3^d edition, Oxford University Press, 2010
- Bellamy & Child, *European Community Law of Competition*, 5th edition, Roth, P., (ed.), Sweet and Maxwell, London, 2001
- Bovis, C., “Public Procurement, State Aid and Public Services: Between Symbiotic Correlation and Asymmetric Geometry”, *European State Aid Law Quarterly (EStAL)*, 2003
- Craig/De Burca, *EU Law: Text, Cases and Materials*, 5th edition, Oxford University Press, 2011
- Dashwood, A., Dougan, M., Rodger, B., Spaventa E., Wyatt, D., Wyatt and Dashwood’s *European Union Law*, 6th edition, Hart Publishing, 2011
- Derenne, J./ Merola, M. (eds.), *Economic Analysis of State Aid Rules-Contributions and Limits*, Global Competition Law Guide-College of Europe, Lexxion Publishers, Berlin, 2006
- Derenne/Müller, Rappard/Kaczmarek, *Enforcement of EU State Aid Law at national level*, Reports from 27 Member States, Lexxion Publisher, Berlin, 2010
- Gerber, D. J., *Law and Competition in Twentieth Century Europe: Protecting Prometheus*, Oxford University Press, USA, 2001
- Goyder J., Albors-Llorens, A. *Goyder's EC Competition Law*, 5th edition, Oxford University Press, USA, 2009
- Goyder, D., *EC Competition Law*, 3^d edition, Oxford EC Law Library, Clarendon Press, 1998
- Grommika, E., *Services of General Economic Interest in the State Aids Regime: Proceduralisation of Political Choices*, EPL, 2005
- Hartley, T.C., *The Foundations of European Community Law*, 7th edition, Oxford University Press, 2010
- Kekelekis, M., *The EC Merger Control Regulation: Right of Defence*, Kluwer Law International, 2006
- Koenig, Ch./ Schreiber, K., *Europäisches Wettbewerbsrecht*, Mohr Siebeck, Tübingen, 2010
- Koenig/Kühling/Ritter, *EG-Beihilfenrecht*, Verlag Recht und Wirtschaft, Frankfurt am Main, 2005

- Metaxas, A., “Selectivity of Asymmetrical Tax Measures and Distortion of Competition in the Telecoms Sector. An analysis of the legality of the duty imposed in Greece on mobile network operators' subscribers under EU State Aid rules”, *European State Aid Law Quarterly (EStAL)*, Vol. 4, 2010
- Metaxas, A., *Grundfragen des europäischen Beihilferechts: Beihilfebegriff--Aufsichtsverfahren--Rechtsschutzmöglichkeiten für Konkurrenten des Beihilfeempfängers*, Nomos Verlag, Baden-Baden and Ant. N. Sakkoulas, Athens-Komotini, 2003
- Monti, G., *EC Competition Law (Law in Context)*, Cambridge University Press, 2007
- Nicolaides, Ph./Kekelekis, M./Kleis, M., *State Aid Policy in the European Community-Principles and Practice*, 2nd edition, European Institute of Public Administration, Wolter Kluwer, 2008
- Ritter, L., Brain, D., *European Competition Law: A practitioner's guide*, 3^d edition, Kluwer Law, 2005
- Schwarze, J./ Weitbrecht, A., *Grundzüge des europäischen Kartellverfahrensrechts*, Nomos, 2004
- The Rt. Hon, The Lord Slynn of Hadley, Pappas, S., *Procedural aspects of EC Competition Law*, United Kingdom Association for European Law, Institute of Public Administration, 1995
- Weatherill, *Cases and Materials on EU Law*, 9th edition, Oxford University Press, 2010
- Wish, R., *Competition Law*, 7th edition, Oxford University Press, 2012

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

- Αυγερινός, Γ., Εισαγωγή στο Δίκαιο Ανταγωνισμού της ΕΕ, Νομική Βιβλιοθήκη, 2011
- Βηλαράς, Μ., Κοινοτικός δικαστής και αποτελεσματική δικαστική προστασία ιδιωτών: Παρόν και Μέλλον, Σάκκουλας Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2003
- Ελληνικό Ινστιτούτο Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΙΚΕ), *Κρατικές Ενισχύσεις. Βασικά Κανονιστικά Κείμενα*, Κριτική Έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη, 2011
- Ζευγώλης, Ν., *Το καρτέλ στο Δίκαιο Ανταγωνισμού*, Εθνική-Κοινοτική Έννομη Τάξη, Νομική Βιβλιοθήκη, 2008
- Καρύδης, Γ., *Ευρωπαϊκό Δίκαιο Επιχειρήσεων και Ανταγωνισμού-Ι. Θεμελιώδεις Ελευθερίες, Ανταγωνισμός, Κρατικές Ενισχύσεις*, νέα επικαιροποιημένη και εμπλουτισμένη έκδοση, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 2004
- Καταπόδης, Γ., *Εθνική αναπτυξιακή πολιτική και νομιμότητα κρατικών ενισχύσεων*, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 2006
- Κοτσίρης, Λ., *Δίκαιο Ανταγωνισμού – Αθέμιτου και Ελεύθερου*, 4^η έκδοση, Σάκκουλας, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2001
- Κουτσούκης, Δ., *Η εφαρμογή των άρθρων 81 και 82 ΣυνθΕΚ από την Επιτροπή, τις Εθνικές Αρχές Ανταγωνισμού και τα Δικαστήρια*, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 2005
- Λιάσκος, Ευ., *Το Νέο Σύστημα Εφαρμογής του Κοινοτικού Δικαίου Ανταγωνισμού-Ο Κανονισμός 1/2003/ΕΚ*, Π.Ν. Σάκκουλας, Αθήνα, 2008
- Μεταξάς, Α., «Η ανάκτηση παράνομων κρατικών ενισχύσεων. Ο ρόλος του Εθνικού Δικαστή στο σύστημα ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων», *Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών*, Τεύχος 8, 2009
- Μεταξάς, Α., Ανάλυση άρθρων 106-109 ΣΛΕΕ, σε: Χριστιανός, Β. (επιμ.), *Συνθήκη της ΕΕ & ΣΛΕΕ - Κατ' άρθρο Ερμηνεία*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2012
- Μεταξάς, Α., Δημιουργία ενός χώρου ελεύθερου ανταγωνισμού, Αντιμονοπωλιακές Συμπράξεις, Κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, Συγκεντρώσεις επιχειρήσεων, Κρατικές ενισχύσεις, σε: Καλαβρός, Γ.-Ε., Γεωργόπουλος, Θ., *Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2010

- Μεταξάς, Α., *Η οριοθέτηση της έννοιας της κρατικής ενίσχυσης κατά το άρθρο 87 παρ. 1 ΣΕΚ: Αντισταθμιστικές παροχές για υπηρεσίες κοινής ωφέλειας και κοινοτικός μηχανισμός ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων*, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 2003
- Μεταξάς, Α., *Θέματα ευρωπαϊκού δικαίου: Νομολογία του ΔΕΚ – Κριτική προσέγγιση: Κρατικές ενισχύσεις – Τηλεπικοινωνίες – Δημόσιες Συμβάσεις – Κοινοτικό Δικονομικό Δίκαιο*, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 2004
- Μεταξάς, Α., *Κρατικές Ενισχύσεις για την περιφερειακή ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Εισαγωγικές Παρατηρήσεις για μια επίκαιρη προβληματική σε: Γρηγορίου, Π., Μεταξά, Α., (επιμ.), Ευρωπαϊκή διακυβέρνηση και Ευρωπαϊκή Περιφέρεια*, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 2006
- Μουαμελετζή, Ε., Σγουρίδου, Α., *Κρατικές ενισχύσεις: κοινοτικά κείμενα*, Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου – Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα, 2009
- Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, *Κατευθυντήριες Οδηγίες για την Αξιολόγηση Συνθηκών Ανταγωνισμού*, 2^η έκδοση, ΟΟΣΑ, 2010
- Συλλογικός Τόμος, *Ο έλεγχος συγκεντρώσεων επιχειρήσεων στο Δίκαιο του Ελεύθερου Ανταγωνισμού*, Δημοσιεύματα Εταιρείας Δικαίου Ανταγωνισμού, Νομική Βιβλιοθήκη, 1998
- Τριαναφυλλάκης, Γ., (επιμ.), *Ελεύθερος Ανταγωνισμός – Πρακτική, Νομολογία εθνική και ευρωπαϊκή*, Νομική Βιβλιοθήκη, 2005